

Oponentní posudek na diplomovou práci

Salomonová, Petra: *Poválečný odsun německého obyvatelstva z československého pohraničí, jeho předpoklady, průběh a důsledky*. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy Praha, 2010.

Zasláno dne 22. 9. 2010.

Hodnocení práce z hlediska formálního

Nedostatky:

Autorka práce na řadě míst používá ich-formu. Nepůsobí to dobře, ztrácí tímto nadhled a důležitý odstup od tématu.

V oddíle „Prameny a metodologie práce. Problematika odsunu a historický vztah Čechů a Němců“: chybí mi zde bližší a podrobnější analýza a kritika pramenů a stávající literatury.

Vždy je dobré vést s narátory dva rozhovory – na str. 35 přiznává, že vedla vždy pouze jeden rozhovor – z časových důvodů.

Poznámkový aparát – jednotlivé poznámky pod čarou by měly být zakončeny tečkou. V předložené podobě práce tomu tak není.

Myslím, že citační normy v práci nejsou dodržovány – název díla by měl být *kurzivou* a zakončen tečkou.

Odkazy na internet – např. pozn č. 16 a 17.: u odkazu na příslušné www stránky chybí datum.

Nevhodně volené zkratky a chybí odrážky mezi tečkou za číslovkou a následným textem (2.svět. válka nebo jinde 2.sv. válka).

U konkrétních údajů v textu, které autorka zjevně přejala, chybí odkazy na prameny popř. literaturu – např. první odstavec str. 37 – údaje o počtu sběrných středisek pro Němce.

Jedny z táborů pro Němce nebyly intervenční, ale internační. Pojem intervenční nesprávně uvádí např. na str. 44, 45.

Na několika místech chybí u datace rok – např. na str. 45 poslední řádek.

Nelogické řazení na konci práce: literatura – ostatní literatura – tabulky – obrázky – přílohy – grafy – prameny – narátoři.

Hodnocení práce z hlediska jazykového

Nedostatky:

Po jazykové a stylistické stránce je práce velice slabá.

Řada stylistických neobratností, kdy autorka snad příliš podléhá jazyku pramenů a literatury, z nichž čerpá a nedaří se jí mít nad těmito nadhled a odstup. Pak se dopouští různých krkolomností, špatně spojuje jednotlivé větné celky a opakují se jí stejné výrazy několikrát na malém prostoru – např. slovo „specifika“ – „specifikuje“ na str. 10, slovo „rozhovor“ na str. 33, „Němci“ na str. 38, „omezení“ – „omezení“ na str. 45, „vrátil“ – „vrátit“ na str. 57, „odstěhování“ – „odstěhovat“ na str. 58 a další.

Začátek věty „Co se týče...“ – v těsném sledu několikrát za sebou – např. str. 49.

Je evidentní, že autorka není příliš zvyklá psát, chybí jí zkušenost se psaným textem – viz neobratnosti, které nemá cenu zde vyčítat, prolínají se celým textem. Utápí se ve zbytečně dlouhých souvětích.

Práce až příliš působí dojmem, že „je šitá horkou jehlou“. Autorka by měla o textu přemýšlet, pročítat si ho s časovým odstupem a snažit se o barvitost, pestrost textu, i když prameny a věcná fakta ji navádí k opaku.

Hodnocení práce z hlediska obsahového

V oddíle „Prameny a metodologie práce. Problematika odsunu a historický vztah Čechů a Němců“ se sice autorka snad i dopouští jakéhosi rozboru stávající literatury, jde však pouze o mělký pokus. Zůstává na povrchu. O kritice pramenů se snad ani nedá hovořit, není v práci příliš přítomna. S tím souvisí i rozsah, kvantita a kvalita v závěru uvedených pramenů a citované literatury. Regionální literatura je obsažena počtem pouze nepatrným, stejně tak je tomu i v případě odkazů na diplomové práce – v textu se o nich zmiňuje, ve výčtu však bohužel chybí. Celkově by této práci slušelo více odkazů na literaturu a diplomové práce.

Stejně tristní je i výčet pramenů. Zcela se opomíjí prameny uložené v ABS, kde jsou materiály – mimo jiné – věnující se internačním (a ne intervenčním, jak píše autorka na str. 44 a 45 – několik případů) táborům pro německé obyvatelstvo. Bohužel, zcela opomíjí i jiné prameny důležité zejména pro regionální pohled – sbírky muzeí, archivy nemocnic, matriky, knihy pohřbených, které vedly a vedou jednotlivé hřbitovy a další. Je to škoda, neboť tyto prameny zatím unikají pozornosti historiků.

Po úpravě práce se jako zcela nadbytečná jeví příloha č. 1. – dotazník; stejně tak i příloha č. 2 – Smlouva o poskytnutí práv.

Některé obecné pasáže mohly být jistě zkráceny a místo nich by určitě vynikl text zabývající se regionem. Na několika místech autorka nelogicky přeskakuje

z obecného do regionálního – např. str. 47 – práci by slušelo více údajů regionálního zaměření. V místních archivech jich je zcela jistě dost.

Velký přínos práce ale vidím v oddíle „Výzkumná témata a jejich analýza“. Autorka podnikla statečný boj s lidskou ne/ochotou vzpomínat na traumatické a zlomové body životní cesty. Podařilo se jí nakonec shromáždit byť malou, ale přece významnou skupinku narátorů, kteří byli ochotni podělit se o své příběhy. Bohužel, této části je věnována menšina prostoru práce. Nicméně bych doporučil autorce se jí i v budoucnu věnovat a rozšiřovat ji. Myslím, že by vzniknul zajímavý soubor vzpomínek na tuto nelehkou dobu.

I když práce trpí řadou chyb, nedostatků, vidím v ní snahu autorky „prodrat“ se tématem, zhostit se ho se ctí. Oprostí-li se v budoucnu začátečnických chyb, může vzniknout zajímavá regionální studie, kterou si jistě každý – laik i odborník – prostuduje.

Vzhledem k tomu doporučuji práci k obhajobě a navrhuji známku „DOBROU“.

Zpracoval: PhDr. Jiří Petráš

